

Asia: VN/234/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta HE:ksi hallituksen esityksen HE 319/2022 vp täydentämisestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Itä-Suomen aluehallintovirasto lausuu valvontaviranomaisen näkökulmasta hallituksen esityksestä, jossa ehdotetaan säädettäväksi siitä, että valtio voi korvata Etelä-Savon hyvinvointialueelle kahden ympärivuorokautisen yhteispäivystysyksikön ylläpidosta aiheutuvia lisäkustannuksia erillinen valtion korvaus myöntämällä.

Nyt täydennettäväksi esitetyssä sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta annettavan lain 59 §:ssä säädettäisiin, että Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueet voivat ylläpitää kahta ympärivuorokautisesti päivystävää yhteispäivystysyksikköä sairaaloidensa yhteydessä, jos väestön palvelutarve sitä edellyttää ja enemmän kuin yhden yksikön ylläpito ei vaaranna laissa hyvinvointialueen toiminnalle säädettyjen

edellytysten noudattamista ja velvoitteiden täyttämistä.

Kyseinen pykälä edellyttää, että hyvinvointialue pystyy huolehtimaan myös muista väestön palvelutarpeen edellyttämistä palveluista kuin kahdesta yhteispäivystysyksiköstä. Aluehallintovirasto arvioi, että ilman riittävää lisärahoitusta ei Etelä-Savon hyvinvointialueella ole tosiasiallista mahdollisuutta ylläpitää kahden päivystävän sairaalan toimintaa tilanteessa, jossa alueen ikääntyvän ja vähenevän väestön myötä keskeinen rooli on peruspalvelujen vahvistamisella.

Terveydenhuoltolain 45 §:n 3 momentin mukaan on yleisanestesiaa ja leikkaussaliolosuhteita vaativat toimenpiteet edellytetty toteutettavan sairaaloissa, joissa on ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystys. Yhteispäivystyksen säilyminen tai lakkaaminen käytännössä määrittää, minkä tasoista toimintaa myös päivääikaan on erityisesti toimenpideoilla mahdollista toteuttaa Savonlinnan sairaalassa. Rahoituksen määräytymisen

perusteita säädettäessä ei kyse ole pelkästään kahdesta yhteispäivystysyksiköstä, vaan kahdesta ympärivuorokautisesti päivystävästä sairaalasta. Eduskunta on vastauksessa EV 111/2021 vp edellyttänyt Kemin ja Savonlinnan sairaalan riittävän palvelutason turvaamista. Aluehallintovirasto katsoo, että mikäli Savonlinnan sairaalan palvelutaso halutaan säilyttää lähellä nykyistä, se edellyttää riittävää rahoitusta päivystävän sairaalan toiminnalle mukaan lukien päivystys, diagnostiikka ja vuodeosastot sekä tukipalvelut.

Aluehallintovirasto toteaa, että Itä-Suomessa on koronapandemian ja hoitohenkilöstön saatavuusongelman myötä ajauduttu vaikeaan tilanteeseen, jossa hoitotakuun toteutumisesta ei pystytä huolehtimaan Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueilla. Etelä-Savon tilanne on tässä suhteessa ollut parempi, mutta myös Etelä-Savolla on vaikeuksia tarjota kirurgista lisäkapasiteettia muille Itä-Suomen hyvinvointialueille. Aluehallintovirasto toteaaakin, että ainakin lyhyellä aikavälillä voi olla perusteita pyrkiä säilyttämään Savonlinnan sairaalan kirurgista kapasiteettia.

Aluehallintovirasto pitää perusteltuna, että valtakunnallisesti arvioitaisiin tarkoituksenmukaisimman sairaalaverkoston rakennetta huomioiden sekä väestön palvelutarve, että häiriötilanteista ja poikkeusoloista selviämisen mahdollisuus eli varautumisen ja valmiuden näkökulmat. Tärkeää on huolehtia siitä, ettei mikään hyvinvointialue ajaudu rahoituksen riittämättömyyden myötä ristiriitaan pyrkiessään ylläpitämään tarpeelliseksi katsottua sairaalakapasiteettia ja samanaikaisesti järjestämään väestölle riittävät ja asiamukaiset peruspalvelut.

Ahonen Ulla
Itä-Suomen aluehallintovirasto

Porkka Marja
Itä-Suomen aluehallintovirasto